

Modeller for en styrket musikhøjskoleuddannelse med henblik på folkeskolen

Indholdsfortegnelse	Side
Indledning.....	3
Arbejdsgruppens kommissorium	3
Arbejdsgruppens sammensætning	3
Arbejdsprocessen	3
De fire modeller	3
Model 1.....	7
Model 2.....	13
Model 3.....	16
Model 4.....	19

Indledning

I november 2008 blev der nedsat en arbejdsgruppe bestående af medlemmer udpeget af Kulturministeren og Undervisningsministeren. Arbejdsgruppens kommissorium var at skitsere modeller for en styrket musiklæreruddannelse med henblik på folkeskolen. Initiativet til at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle udvikle modeller for en styrket musiklæreruddannelse, er desuden et led i Handlingsplan for styrkelse af de praktisk/musiske fag i folkeskolen”.

Arbejdsgruppens kommissorium

Arbejdsgruppens kommissorium er at opstille modeller for en styrket musiklæreruddannelse med henblik på folkeskolen. Modellerne skal basere sig på et samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier. Modellerne kan både omfatte ordinær uddannelse og efteruddannelse. Formålet med modellerne er at styrke musikundervisningen i folkeskolen ved blandt andet at øge det kunstneriske/musikalske element i undervisningen.

Arbejdsgruppens sammensætning

- Michael Bojesen chefdirigent i DR
- Inge Marstal professor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
- Mogens Christensen professor ved Vestjysk Musikkonservatorium
- Steen Lembcke seminarielæktor og censornæstformand i musik
- Jesper Juellund Jensen seminarielæktor og formand for Seminarernes Musiklærerforening
- Tyge Skovgaard Christensen rektor ved UC Vest, repræsentant for professionshøjskolernes rektorkollegium
- Troels Breindal kontorchef, Undervisningsministeriet, formand for arbejdsgruppen
- Frank Rechendorff Møller kontorchef, Kulturministeriet
- Eva Argir Falster fuldmægtig, Kulturministeriet
- Lis Madsen pædagogisk konsulent, Undervisningsministeriet, sekretær for arbejdsgruppen

Arbejdsprocessen

Arbejdsgruppen har afsøgt alle områder inden for rammerne af kommissoriet. Arbejdsgruppen opfordrer til, at rammerne på sigt udbygges, så fx også universitetsuddannelserne i musik medtænkes, og så uddannelserne ses i et større samlet perspektiv og ikke kun med fokus på en styrket musiklæreruddannelse med henblik på folkeskolen.

Arbejdsgruppens indstilling:

Fire modeller

En styrket grunduddannelse:

1. Et styrket musiklinjefag i læreruddannelsen på 72 ECTS-point
2. Professionsbacheloruddannelse i musik

En styrket efter-videreuddannelse:

3. Pædagogisk(e) diplomuddannelse(r)
4. Professionsmasteruddannelse

Ad 1. Et styrket musiklinjefag i læreruddannelsen på 72 ECTS point.

Musiklinjefaget i læreruddannelsen har et omfang på 0,6 årsværk (36 ECTS point). Model 1 lægger op til, at det skal være muligt at udbyde en specialisering på yderligere 0,6 årsværk (36 ECTS point), så faget kommer op på 1,2 årsværk (72 ECTS point). Modulet kan vælges af studerende, der har særlige kompetencer inden for musik. Specialiseringsdelen af linjefaget tilrettelægges i et samarbejde mellem konservatorium og professionshøjskole, og de studerende læser dele af uddannelsen sammen med studerende fra konservatoriernes musikpædagoguddannelse.

Vurdering af attraktivitet:

Et stort linjefag vurderes at være attraktivt for nogle af de studerende, der læser musik i forvejen, og kan evt. tiltrække nye studerende til uddannelsen. Hovedparten af arbejdsgruppen vurderer dog, at modellen næppe i sig selv vil tiltrække flere studerende til læreruddannelsen.

- a) De studerende, der uddannes med et stort linjefag, vil forventeligt med deres engagement og musikalske kompetencer være med til at løfte niveauet i musikundervisningen i folkeskolen, fx som særlige ressource-lærere inden for musik.
- b) Et stort linjefag vurderes ikke at være interessant for alle professionshøjskoler, da det er forbundet med en del ekstra udgifter at tilbyde et stort linjefag i musik (jf. ovenfor), og da det vil "stjæle" studerende fra andre små linjefag. Man kan dog forestille sig, at enkelte institutioner ville finde det interessant med en særlig musikprofil og med et udviklende samarbejde med et konservatorium.

Ad 2. Professionsbacheloruddannelse i musik

Model 2 lægger op til en ny 4-årig professionsbacheloruddannelse i musik, der rummer en begrænset mulighed for sporskifte efter 3. år. Uddannelsen er en bred musikpædagogisk grunduddannelse på 3 år med en 1-årig specialisering rettet mod folkeskolen. Begrundelsen for at foreslå en ny professionsbachelor i musik er, at uddannelsen forventes at kunne tiltrække andre studerende end dem, der typisk søger ind på en læreruddannelse. Det er musikinteresserede unge, som ønsker bedre muligheder for faglig fordybelse. Uddannelsen er tænkt til musikfagligt at ligge mellem linjefag i musik og konservatorieuddannelserne. Efter den 3-årige grunduddannelse vil det – i begrænset omfang – være muligt at skifte til en kandidatuddannelse på et konservatorium, hvis den studerende består adgangsprøven.

Uddannelsens første 3 år er forankret på en professionshøjskole, men tilrettelægges i et tæt samarbejde med et konservatorium. Det forventes, at ca. 40 % af undervisningen over de 3 år vil foregå på et konservatorium. En studerende med specialisering mod folkeskolen vil have et stort musikfag suppleret med et af læreruddannelsens små linjefag på 36 ECTS point.

Vurdering af attraktivitet:

- a) Uddannelsen vurderes at være attraktiv for studerende, da den har fokus på et talentområde og giver mulighed for at fordybe sig i et fagområde. Uddannelsen har en lidt anden profil end en traditionel læreruddannelse og forventes derfor at kunne tiltrække en lidt anden målgruppe. Den rummer desuden en begrænset mulighed for at skifte spor.
- b) Uddannelsen vurderes at være attraktiv for professionshøjskolerne, idet den tilfører noget nyt og rækker hen over to institutions-typers uddannelser. Flere professionshøjskoler har tilkendegivet, at de er interesseret i at udvikle uddannelsen.

Ad 3. Pædagogisk diplomuddannelse i musik

Model 3 er ikke en ny diplomuddannelse, men en model for, hvordan der kan etableres et samarbejde mellem eksisterende diplomuddannelser: pædagogisk diplomuddannelse på professionshøjskolerne og diplomuddannelser på konservatorierne. Modellen lægger dels op til, at modulerne i de pædagogiske diplomuddannelser og konservatoriernes diplomuddannelser harmoniseres i forhold til ECTS, dels til, at den enkelte studerende kan tilrettelægge sin diplomuddannelse ved at sammensætte moduler fra henholdsvis professionshøjskolernes og konservatoriernes diplomuddannelser. Modellen lægger desuden op til, at der udvikles nye moduler i et samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne, fx rettet mod musikvejledning, og at der etableres et samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne om indholdet i de eksisterende moduler.

Vurdering af attraktivitet:

- a) Den pædagogiske diplomuddannelse i musik har svært ved at tiltrække tilstrækkeligt mange studerende til, at modulerne kan oprettes. Men nye moduler, der kan tilgodese særinteresser (fx sammenspil og korledelse), forventes at kunne tiltrække nye studerende.
- b) Et samarbejde mellem konservatorier og professionshøjskoler vil betyde, at der er flere ansøgere til de enkelte moduler, og det kan alene af den grund forventes at være attraktivt for institutionerne. Samtidigt vil det være en oplagt og overkommelig mulighed for at indgå et samarbejde på tværs af uddannelsesområderne.

Ad 4. Professionsmaster i musikundervisning af børn og unge

Model 4 er en musiklæreruddannelse på masterniveau målrettet til kandidater og bachelorer i musik fra universiteter og konservatorier og læreruddannede med linjefag i musik (professionsbachelorer). Det er en masteruddannelse i *musikundervisning*, der kvalificerer konservatorie- og universitetsuddannede til at undervise i folkeskolen. Samtidigt er det en pædagogisk faglig efteruddannelse af folkeskolelærere på masterniveau.

Attraktivitet: Det er vanskeligt at spå om attraktiviteten, både hvad angår de studerendes interesse for uddannelsen og professionshøjskolernes interesse i at udbyde uddannelsen.

Modeller for en styrket musikuddannelse - nærmere beskrivelse af modellernes faglige indhold/tilrettelæggelse.

Model 1: Et styrket musiklinjefag i læreruddannelsen på 72 ECTS point som en specialiseringsmulighed for studerende med særlige kompetencer inden for musik

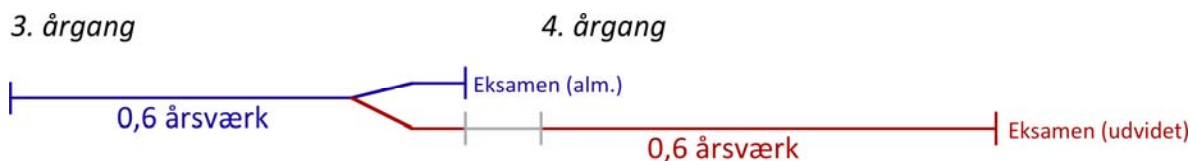
Uddannelsens omfang, niveau og målgruppe

Musiklinjefaget i læreruddannelsen har et omfang på 0,6 årsværk (36 ECTS). Modellen lægger op til, at det skal være muligt for læreruddannelsessteder at udbyde en specialisering på 36 ECTS point, således at faget kommer op på 1,2 årsværk (72 ECTS point). Modulet kan vælges af studerende, der har særlige kompetencer og interesse for musikfaget. En ramme på 1,2 årsværk for linjefaget i musik vil give mulighed for større dybde og bredde i forhold til det nuværende linjefag, ikke mindst hvad angår den studerendes håndværksmæssige og kunstneriske kompetencer. Specialiseringen vil – ud over en generel opkvalificering – give musiklæreren en større kompetence til at igangsætte musikkulturelle aktiviteter i skolen, fx i form af koncerter, til at stimulere unge talenter samt til løbende at være i stand til at udvikle faget.

Uddannelsens struktur

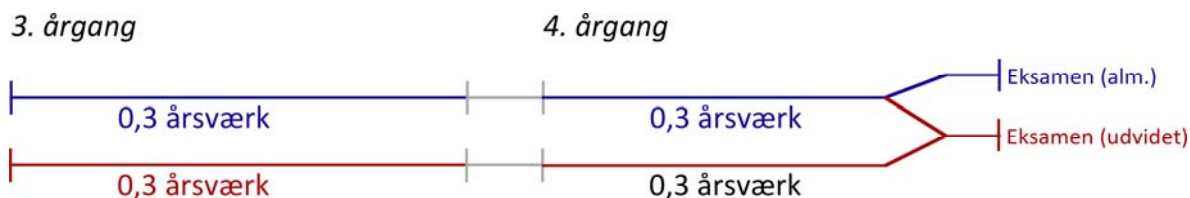
Linjefag på 0,6 årsværk som det nuværende musiklinjefag er på nogle uddannelser placeret over et enkelt år, på 3. eller 4. årgang, mens det på andre uddannelsessteder er placeret over to år med 0,3 årsværk på 3. og 4. årgang. Specialiseringen på 0,6 årsværk vil både kunne placeres *efter* musiklinjefaget som en overbygning og *sideløbende* med et musiklinjefag som en løbende fordybelse. Et udvidet musiklinjefag tilrettelægges over to år.

Ved en overbygning på et normalt linjefag kræver det naturligvis, at de to dele placeres på 3. og 4. årgang *efter* hinanden:

Ved afslutningen af det første år vil nogle studerende afslutte musiklinjefaget med en eksamen, mens andre vil fortsætte med musik endnu et år efter en intern prøve.

Ved en løbende fordybelse vil linjefagstillægget være placeret *ved siden af* det normale linjefag:

Specialiseringsdelen af linjefaget tilrettelægges i et tæt samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne. Læreruddannelsen har formelt set *hjemme på professionshøjskolerne*, hvor samspillet mellem studiet af linjefag, almene fag og praktikperioder med løbende vejledning og efterbehandling giver en samlet kvalifikation til at undervise børn og unge i folkeskolen og til at deltage i samarbejdsrelationer med musikskoler, lokalt musikliv og forældregrupper.

Dele af specialiseringen i musikfaget varetages af konservatorierne, hvor de studerende dels modtager undervisning i bestemte fagområder, dels indgår i et undervisnings- og fagfællesskab med konservatoriernes musikpædagogstuderende. Specialiseringen i musikfaget er en specialisering rettet mod undervisning i folkeskolen, og fagbeskrivelserne for de forløb, de lærerstuderende deltager i på konservatorierne, skal derfor afspejle dette forhold.

Fordelene ved et *samarbejde mellem konservatorium og professionshøjskole* vil især dreje sig om, at den studerende under sit lærerstudium kommer til at færdes i et kunstnerisk udøvende miljø med høje krav til musikermæssige, udtryksmæssige færdigheder og med særlig fokus på fordybelse i det musikalske stof. Derudover vil fælles undervisning af lærerstuderende og musikpædagogstuderende give mulighed for nyttig netværksdannelse. Disse forhold vil være vigtige bidrag til en styrket musiklærerkompetence og give den enkelte studerende et solidt fundament for at påtage sig komplekse musiklæreropgaver såvel i det obligatoriske forløb 1. – 6. (7.) klasse som i kor, på valghold og efterskole.

Adgangskrav

Indgangsniveauet til linjefag i musik er: Gymnasialt B-niveau i musik med mindst karakteren 7 eller gymnasialt A-niveau i musik. Ved indgangen til specialiseringen foretages en realkompetencevurdering, og i den forbindelse afholdes en adgangsprøve i sang, instrumentspil og formidlingsevner i forhold til musik.

Uddannelsens indhold

Det udvidede musiklinjefag har samme mål som det nuværende linjefag, og overskrifterne for indholdsområderne er de samme, men følgende områder får en stærkere vægt:

- Opbygning af egne musikalske og håndværksmæssige færdigheder i instrumentspil, sang og stemmebrug, brugsklaver og hørelære, deltagelse i ensemblepil, korledelse og -metodik samt musikledelse og bevægelsesaktiviteter.
- Musikforståelse, bredt kendskab til genrer og perioder, formidling af musik, arbejde med musik som et kulturfag.

- Musikalsk arrangement (i skabende, komponerende retning) og tilrettelagt for forskellige niveauer og målgrupper.
- Kompetencer i forhold til at initiere musikaktiviteter, samarbejde med musikskoler, lokale musikere og evt. symfoniorkester.

Uddannelsens indholdsområder

Musik som undervisningsfag. Fagdidaktik og musikpædagogik

Begrundelse, planlægning, gennemførelse og evaluering af en bredt funderet undervisning i forhold til folkeskolens musikundervisning. Praktikperioder samt projektperioder (se nedenfor) danner baggrund for refleksion over fagets metodik og didaktik i kombination med læsning af relevant musikpædagogisk litteratur. Desuden arbejdes der med musikfagets muligheder for funktionelt tværfagligt samarbejde med andre af skolens fag.

Musikforståelse, musikkundskab og musikalsk analyse

Arbejde med undervisningsmaterialer og litteratur i tilknytning til arbejde med musikforståelse. Bredt og indgående kendskab til musikhistoriske perioder og genrer. Musikformidling opsøgende virksomhed i forhold til musiklivet. Arbejde med faget som et kulturfag. Diskussion og afprøvning af arbejdsformer til musiklytning. Træning i musikalsk analyse. Musikfagets muligheder som kulturelt og identitetsskabende fænomen i forhold til børn og unge.

Arrangement

Musikalsk arrangement (i skabende og komponerende retning) og tilrettelagt for forskellige niveauer og målgrupper. Opbygning af færdigheder i satsarbejde, instrumentkendskab og arrangement. Afprøvning af eksperimenterende rammer for kreativt arbejde gennem leg, bevægelse og improvisation, computerbrug i forhold til det musikalske materiale. Udarbejdelse af undervisningsmateriale samt diskussion af udgivne materialer m.h.t. niveau, pædagogisk tilrettelæggelse og anvendelighed i skolen.

Musikledelse

Opbygning af eget musikalsk-kunstnerisk og håndværksmæssigt niveau i instrumentspil, sang og stemmedannelse, brugsklaver, elementær musikopdragelse, deltagelse i ensemblespil, korledelse, børnekor og kormetodik samt bevægelsesaktiviteter som baggrund for at kunne virke som en engagerende musikleder med musikalsk og overskud og overblik.

Undervisningen eller dele af undervisningen på specialiseringsdelen af linjefaget struktureres i form af *særlige moduler og projekter*.

Arrangement af musikalsk begivenhed

De studerende skal arrangere en *musikalsk begivenhed*. Det kan for eksempel være en koncert på en folkeskole, et musicalforløb, en forårskoncert på professionshøjskolen, en sang-, digt- og fortælleaften for professionshøjskolen, en koncert for indvandrerkvinder i et danskundervisningsfor-

løb eller en anden musikalsk begivenhed. De studerende forestår den praktiske tilrettelæggelse, pædagogiske overvejelser vedrørende mål, organisationsformer, evaluering o.s.v. Projektet styrker i særlig grad de studerendes entreprenante kompetencer. Det er en fordel, hvis begivenheden arrangeres i samarbejde med eller med henblik på eksterne samarbejdspartnere, eksempelvis musikskoler.

Internationalt element

Specialiseringen skal indeholde et *internationalt element*, for eksempel i form af et besøg på en læreruddannelsesinstitution i et andet land. Elementet skal inkludere komparative studier, der således kan medvirke til at sætte den studerendes egen uddannelse i perspektiv.

Møde med musikpædagoguddannelsen

Udgangspunktet for dette modul er, at det vil være frugtbart for kommende musiklærere i folkeskolen at møde musikpædagoguddannelsen på konservatorierne – dens særlige kultur, dens studerende, undervisere, formål, metoder, traditioner o.s.v.

Der er som bekendt allerede i den gældende læreruddannelseslov og – bekendtgørelse et *tværprofessionelt element*, hvor den studerende skal „tilegne sig kompetencer til fremme af samarbejde med andre relevante professioner“ (læreruddannelsesloven §5). Det hedder endvidere i bekendtgørelsen (§20, stk. 2):

Uddannelsesinstitutionen skal tilrettelægge det tværprofessionelle element således, at den studerende med udgangspunkt i sin lærerfaglige identitet opnår en indsigt i andre relevante uddannelser og en forståelse for berøringsfladerne mellem og grænserne for egen og andres profession i løsning af konkrete arbejdsopgaver, herunder blandt andet i arbejdet med udsatte børn, jf. § 13, stk. 2, nr. 2.

Dette tværprofessionelle aspekt suppleres for studerende på specialiseringsdelen med et møde med *musikpædagoguddannelsen*, da det kan give nogle særlige gevinster:

- Det vil give en bredere indsigt i måder at forholde sig til musikundervisning og musik på og således være et værdifuldt supplement til uddannelsen på professionshøjskolen.
- Det vil give forbedrede muligheder for at kunne initiere og udbygge samarbejde med konservatorieuddannede musiklærere i musikskolen.
- Det vil sætte den studerendes egen uddannelse i perspektiv og hjælpe til forståelse af og refleksion over den lærerfaglige identitet som underviser i musik i en almen uddannelse.

Mødet med musikpædagoguddannelsen reflekteres didaktisk af de studerende, og forløbet tilrettelægges, så en sådan professionsfaglig refleksion fremmes. Herved vil modulet også kunne danne baggrund for andre møder med konservatorierne, fx omkring konkrete projekter i uddannelsen (se nedenfor). Modulet har et omfang på cirka 3 ECTS.

Kunstnerisk fordybelse på hovedinstrument/sang

CKF i musikfaget i læreruddannelsen er opdelt i fem områder, hvoraf det femte er *personlige musikalske færdigheder*, hvor indholdet blandt meget andet også omfatter (a) „håndværksmæssige og udtryksmæssige færdigheder i sang [...] og hovedinstrument“, (f) „musikalsk udtryksfærdighed og fordybelse gennem spil på hovedinstrument“ og (g) „erfaring med motoriske/tekniske øvelsesprocesser som grundlag for at arbejde med børns musikalske udvikling.“

Andre samarbejdsmoduler med konservatorier, folkeskoler, musikskoler

Konservatorierne opfordres til at udvikle undervisningskoncepter og -projekter, der er rettet mod undervisning i folkeskolen. Sådanne projekter vil i særlig grad have relevans for specialiseringen. Et eksempel på et sådant projekt kunne være *Musik under huden*, der er et „ligeværdigt samarbejde mellem musiklærere på to store folkeskoler i Gentofte kommune, en række store institutioner inden for det udøvende/skabende musikliv og en stor del af landets lærerseminarier“ (citeret fra projektbeskrivelsen) med henblik på „at styrke folkeskolens forhold til den levende musik, at udfolde den musikalske mangfoldighed og opbygge en praktisk funderet kreativtetsdidaktik samt afprøve nye ideer og modeller til glæde for begge parter.“ Det vil være helt oplagt, at studerende på et udvidet linjefag kan tage del i sådanne projekter. Et helt andet eksempel kunne være et undervisningsmodul med børnekorledelse rettet mod almen musikundervisning i folkeskolen med inddragelse af konkret tilknytning til folkeskolen og med solid teoretisk, fagdidaktisk underbygning.

Eksamen

Eksamen består af 2 dele, der samlet evaluerer musikalsk og musikpædagogisk kompetence til at undervise i folkeskolen. Der gives en samlet karakter for prøven.

1. Mundtlig prøve i fagligt-pædagogisk projekt

Den studerende skal, for at kunne indstille sig til prøven, aflevere en række delprojekter og professionsopgaver, der tilsammen dækker fagets mål og CKF og viser både faglige og fagdidaktiske kompetencer, og hvor emne og besvarelse er godkendt af læreren i faget som grundlag for lodtrækning til den afsluttende prøve. Til eksamen udarbejder den studerende en skriftlig opgave med karakter af et fagligt-pædagogisk projekt på max. 5 sider på baggrund af en lodtrækning blandt studieprodukterne. Den studerende redegør for projektet og dokumenterer gennem demonstration, diskussion og perspektivering sine metodiske kundskaber og færdigheder samt fagdidaktisk refleksion i forhold til musikundervisning i folkeskolen.

2. Praktisk prøve i egne færdigheder og musikalske udtryk samt skabende musikalsk arbejde/musikledelse

Den studerende sammensætter et alsidigt program med musiklærerfærdigheder. I programmet skal indgå sang, brugsklaver, spil på instrument og musikledelse. Herudover kan der indgå andre færdigheder såsom improvisation, spil på andre instrumenter m.m.:

1. Hovedinstrument/sang
 2. Brugssang, brugsklaver og evt. brugsguitar
 3. Musikledelse og skabende musikalsk arbejde på grundlag af et af den studerende udarbejdet arrangement eller egen komposition.
- I tilknytning til denne del indgår en kort samtale med censor og eksaminator.

Samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne

Specialiseringen tilrettelægges i et samarbejde mellem konservatorierne og professionshøjskolerne. Studerende på specialiseringsdelen tilbydes undervisning i deres hovedinstrument/sang på et konservatorium og i andre nærmere aftalte fag.

En del undervisning vil fysisk være placeret på konservatoriet, mens andre dele vil være placeret på læreruddannelsesinstitutionen. En del af holdundervisningen tilrettelægges som samlæsning mellem musikpædagogstuderende og lærerstuderende og i et samarbejde mellem konservatorieundervisere og undervisere ved professionshøjskolen. Vejledende vil ca. 40 % af specialiseringsdelen af linjefaget ligge i konservatorieregi. Den konkrete tilrettelæggelse aftales mellem professionshøjskolen og det lokale konservatorium.

Model 2: Professionsbachelor i musik

Uddannelsens omfang, niveau og målgruppe

Uddannelsen er en professionsbacheloruddannelse på 240 ECTS point, der udbydes af professionshøjskolerne i samarbejde med konservatorierne. Uddannelsen er en bred musikpædagogisk grunduddannelse på 3 år med overbygning inden for folkeskolen i yderligere et år eller evt. videre uddannelse på konservatoriet i yderligere to år. Den treårige grunduddannelse sikrer opbygningen af såvel en generel musikpædagogisk faglighed (praktisk/teoretisk) som et stort musikpædagogisk perspektiv. Det er vigtigt for uddannelsen, at de praktiske færdigheder og den teoretiske indsigt umiddelbart efterfølges af pædagogisk praksis i en skole, musikskole eller lignende, så man nedtoner teorier uden praksis og musikudøvelse uden pædagogisk relevans. Uddannelsen retter sig mod studerende, der har særlig interesse for musik, og som ønsker at arbejde med musik i forhold til børn og unge, men som ikke har besluttet den endelige karrierevej.

Uddannelsens struktur

Uddannelsen består af en treårig grunduddannelse på i alt 180 ECTS point og en overbygning på 60 ECTS point (evt. 120 ved sporskifte). Grunduddannelsen er bygget op af gennemgående fag- og emnemoduler. Alle moduler er todelte: en teoridel og – i direkte forlængelse heraf – en praktikdel. Uddannelsen skal tilrettelægges i et samarbejde mellem en professionshøjskole og et musikkonservatorium. Grundmodulet afsluttes med et bachelorprojekt, der tones mod overbygningen. Uddannelsen er forankret på en professionshøjskole, men dele af uddannelsen læses på et konservatorium. Overbygningsmodulet rettet mod folkeskolen er placeret på en læreruddannelsesinstitution og rummer bl.a. et linjefag på 36 ECTS point.

Uddannelsens tilrettelæggelse

Uddannelsen tilrettelægges i en såkaldt ”sporskiftemodel” med

- Indgang - Professionshøjskolen
- Udgang 1- Professionshøjskolen. Afgangsbetragning som folkeskolelærer med to fag *Hovedsporet*
- Udgang 2 - Musikkonservatoriet (efter optagelsesprøve). Afgangsbetragning som almen musikpædagog *Bispor - En mulighed for sporskifte*.

Adgangskrav

- Studentereksamen, gerne med a-niveau i musik - eller tilsvarende (f.eks. MGK)
- Optagelsesprøve i hovedinstrument, et akkompagnementsinstrument, sang samt evt. et projekt, hvis emne den optagelsesøgende har fået godkendt på forhånd.

Uddannelsens indhold

Grunduddannelsen:

Der opereres med fire typer faglighed (anstæet ECTS point):

- *Teoretiske fag (50 ETCS point):*
 - o Almen didaktik
 - o Fagdidaktik
 - o Kulturfag (herunder musikhistorie)
 - o Grundlæggende musikteori (herunder form, harmonik)
 - o Kommunikationsteori og projektledelse

- *Udøvende og praktisk relaterede fag (50 ETCS point)*
 - o Instrumentalt/vokalt hovedfag
 - o Akkompagnementsfag (klaver/guitar)
 - o Vokalfag (sang, stemmelægning, repertoire)
 - o Musikledelesfag (kor, ensemble, alle stilarter)
 - o Leg, musik, bevægelse
 - o Elementær sats og komposition (herunder arrangementer og gruppekompositioner / kmp)
 - o Computerrelaterede fag
 - o Mangfoldighedsfag (repertoire i alle relevante genrer)

- *Praktiske fag (i umiddelbar tilknytning til de teoretisk/udøvende fag) (40 ECTS point)*
 - o Vidensformidling
 - o Ledsagelse (sang, kor ...)
 - o Kor og sammenspil
 - o Performance
 - o Leg, musik, bevægelse
 - o Kmp
 - o Computerrelevante fagområder

- *Praktik (30 ECTS point)*

Praktikken i grunduddannelsen giver den studerende mulighed for at stifte bekendtskab med såvel arbejdet som folkeskolelærer, som musikskolelærer (instrumentalt/vokalt/ musikledeelse/musikalsk legestue).

Det afsluttende bachelorprojekt (10 ECTS point)

Bachelorprojektet ligger på sjette semester og skal indeholde en praktisk/kunstnerisk del, hvori en eller anden type undervisning skal indgå. Bachelorprojektet tones i retning af den overbygning, den studerende har valgt. Den overbygning, der retter sig mod folkeskolen, skal opfylde krav til professionsbachelorprojektet i den ordinære læreruddannelse.

Overbygningsmodulet rettet mod undervisning i folkeskolen

- Et linjefag (36 ETSC point)
- Pædagogik og psykologi (i alt 24 ETCS point)
- Praktik (10 ECTS point)

Samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne

Den treårige grunduddannelse tilrettelægges i et samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier. Dele af uddannelsen vil fysisk ligge på konservatoriet, andre dele på en læreruddannelsesinstitution.

Model 3: Pædagogisk diplomuddannelse i musik– et samarbejde mellem konservatorier og professionshøjskoler

Uddannelsens omfang, niveau og målgruppe

En diplomuddannelse har et omfang af et årsværk (60 ECTS point) og er på niveau med en professionsbacheloruddannelse. Målgruppen er dels lærere og pædagoger, der ønsker at efteruddanne sig musikfagligt og musikpædagogisk, dels andre med en bachelor eller kandidatuddannelse, der ønsker at efteruddanne sig inden for et specifikt musikfagligt/musikpædagogisk område.

Denne model er ikke en skitse til en ny uddannelse, men en model for, hvordan der kan etableres mulighed for at sammensætte en diplomuddannelse af moduler fra allerede eksisterende diplomuddannelser, som dels udbydes under lov nr. 488 af 31.maj 2000 om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, dels udbydes af musikkonservatorier. Det er i dag ikke muligt at kombinere moduler fra de to områder. Samtidig rummer modellen en skitse til et samarbejde om eksisterende moduler og forslag til nye moduler, der skal udbydes i et samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier.

Uddannelsens struktur

Der eksisterer allerede en pædagogisk diplomuddannelse i musik.

Uddannelsen består af seks dele:

- 1 obligatorisk modul: *Videnskabsteori og pædagogik* (9 ECTS point)
- 4 faglige moduler (på hver 9 ECTS point)
- 1 afgangsprøve (15 ECTS point)

De fire musikfaglige moduler er:

1. Musikpædagogik
2. Musikforståelse
3. Musikalske færdigheder
4. Musikalsk skaben

De fire faglige moduler kan vælges fra et enkelt fag, fx musik, eller kan sammensættes af moduler fra flere fag, fx musik og drama. Der er altså i den pædagogiske diplomuddannelse indbygget en høj grad af fleksibilitet, som kan udnyttes til at forbedre samarbejdet mellem konservatorier og professionshøjskoler.

Der udbydes flere diplomuddannelser i konservatorieregion:

- *Diplomuddannelse i Rytmask Musik og Bevægelse* udbydes af Det Jyske Musikkonservatorium i samarbejde med VIA University College. Uddannelsen er i 2002 godkendt af Kulturministeriet.
- *Diplomuddannelse i Music Management* er designet i et samarbejde mellem musikbranchen, Handelshøjskolen, Kaospiloterne og Det Jyske Musikkonservatorium.

- *Diplomuddannelse i kulturformidling til børn og unge* i et samarbejde mellem otte af Kulturministeriets institutioner, herunder Vestjysk Musikkonservatorium.
- *Diplomuddannelse i kirkemusik* ved Det Jyske Musikkonservatorium.

Model 3 åbner mulighed for, at studerende ved en pædagogisk diplomuddannelse skal kunne lade et eller flere moduler fra konservatoriernes diplomuddannelser indgå blandt de fire faglige moduler. Tilsvarende skal studerende ved en af konservatoriernes diplomuddannelser kunne lade moduler fra de pædagogiske diplomuddannelser indgå – enten et musikmodul og/eller moduler fra andre fag, fx voksenlæring, skoleudvikling & forandringsprocesser, projektledelse og organisationsudvikling eller flerkulturel pædagogik – tilpasset den enkeltes behov.

Som diplomuddannelserne er struktureret i dag, lader en sådan udveksling sig kun vanskeligt gøre: Mens de pædagogiske diplomuddannelser er helt ensartet opbygget, som beskrevet ovenfor, gælder det ikke diplomuddannelserne i konservatorieregi. Vi anbefaler, at diplomuddannelserne i konservatorieregi omstruktureres, så de har samme struktur med samme antal ECTS point for modulerne som i den pædagogiske diplomuddannelse.

Uddannelsens tilrettelæggelse

Den studerende indskrives sig som diplomstuderende ved enten en professionshøjskole eller et konservatorium. Her læses det obligatoriske modul og her skrives afgangsprojektet. De fire fagmoduler kan enten læses på den institution, den studerende er indskrevet som diplomstuderende på, eller de kan læses på den anden institution, således at den studerende opnår den særlige profil, han eller hun ønsker.

Adgangskrav

De eksisterende adgangskrav til de pædagogiske diplomuddannelser (videregående uddannelse og 2 års erhvervserfaring).

Uddannelsens indhold

Det obligatoriske modul i videnskabsteori og afgangsprojektet bevares i sin nuværende form. De eksisterende fagmoduler i den pædagogiske diplomuddannelse bevares, men med en åbning mod samarbejde om udbuddet jf. nedenfor. De eksisterende fagmoduler i konservatorieuddannelserne tilpasses til et omfang på 9 ECTS-point, men modulernes faglige profil bevares.

Indholdsbeskrivelsen gælder både forslag til samarbejde om indholdet i de eksisterende moduler og om nye moduler.

Samarbejde om eksisterende PD-moduler

Musikfagmoduler i den eksisterende pædagogiske diplomuddannelse, hvor et konservatorium har en særlig ekspertise, kan udbydes i et samarbejde mellem en professionshøjskole og et konservatorium.

Udvikling af nye PD-moduler i musik

Den pædagogiske diplomuddannelse suppleres med et eller flere moduler udviklet i samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier.

Vi anbefaler, at sådanne samarbejder udvikles lokalt, da konservatorierne jo har ret forskellig profiler. For eksempel vil det være oplagt, at der udvikles et modul med fokus på musikformidling mellem en professionshøjskole og Vestjysk Musikkonservatorium. Tilsvarende har de andre konservatorier særlige fokusområder.

Forslag til PD-moduler, der udvikles i samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier:

- Elementær musikopdragelse
- Musikformidling
- Sammenspil og sammenspilsledelse

Udvikling af nye moduler med henblik på en diplomuddannelse med en musikvejlederprofil

- Indsigt i lovgrundlag, dansk musikliv samt musik i indskoling
- Musikundervisning på mellemtrinnet
- Udskolingen/valgfag: praktik, vejledning, administration, evaluering

NB: for at blive vejleder i musik skal man enten have et linjefag i musik eller en konservatorieuddannelse på BA-niveau suppleret med minimum 2 års erhvervs erfaring. En ikke læreruddannet må desuden læse moduler i pædagogik og didaktik for at kunne fungere som musikvejleder.

Samarbejde mellem professionshøjskolerne og konservatorierne

Konservatorierne opfordres til at tilpasse strukturen i sine diplomuddannelser til strukturen i de pædagogiske diplomuddannelser. Regionalt samarbejder konservatorier og professionshøjskoler dels om at udbyde de nye moduler, dels om at tilrettelægge et samarbejde omkring undervisningen på eksisterende moduler. Konservatoriets undervisere kan fx varetage dele af undervisningen i moduler på professionshøjskolerne, mens undervisere fra professionshøjskolen kan varetage dele af undervisningen i moduler på konservatorierne. Samarbejdet skal således både have faglig og strukturel/administrativ karakter.

Model 4: Professionsmaster i musikundervisning af børn og unge

Uddannelsens omfang, niveau og målgruppe

Uddannelsen er tænkt som en professionsrettet, akademisk efteruddannelse på kandidatniveau med et omfang på 1 årsværk (60 ECTS point). Uddannelsen sigter mod kompetence i musikundervisning af børn og unge, særligt i folkeskolen. Den studerende skal opnå kompetencer som alsidig og bredt funderet *underviser i musik* på en solid personlig kunstnerisk basis. Den studerende skal desuden opnå kompetence i at *udvikle musikundervisning*, fx som leder af musikundervisningen på en folkeskole, som forfatter af materiale til brug i folkeskolen, som lokal inspirator, som kursusholder og kursusarrangør, som iværksætter af samarbejde med den lokale musikskole m.v. Uddannelsen er forankret i en professionshøjskole, men udbydes i et samarbejde med et musikkonservatorium.

Hensigten med uddannelsen er at skabe muligheder for dobbeltkompetence: At blive rustet til både at undervise i musikskole og i folkeskole.

Uddannelsen skal kunne tiltrække både professionsbachelorer og bachelorer fra et bredt udsnit af uddannelser:

- *Universitet*. Typisk studerende, der har afsluttet bachelordelen, som ønsker en mere praksisrettet og mindre akademisk kandidatuddannelse, og som satser på en ansættelse i folkeskole frem for på et gymnasium.
- *Læreruddannelse*. Folkeskolelærere, der ønsker at videreudanne sig på professionsmasterniveau.
- *Konservatorium*. Studerende, der netop har afsluttet bachelordelen, musikskolelærere, der ønsker (også) at undervise i folkeskolen, og freelance-musikere.

Et sigte med uddannelsen er at skabe gode rammer for en udbytterig *erfaringsudveksling* mellem deltagerne. Deltagerne kommer til uddannelsen med erfaringer fra forskellige musikuddannelser. De kan derfor bidrage med forskellige vinkler på, hvad musikundervisningens funktioner er, og hvordan man kan tilegne sig et mere fælles undervisningssprog. Masteruddannelsens undervisere vil derfor aktivt støtte deltagerne i at skabe nye netværk med lærere fra andre institutioner og uddannelsessammenhænge.

Uddannelsens struktur

Uddannelsen tilrettelægges i moduler. Et indledende modul introducerer den faglighed, de studerende har med fra læreruddannelse, konservatorium eller universitet, så alle er bekendte med de forskellige syn på og tilgange til musik(-undervisning). De øvrige moduler har til formål at udvikle den studerendes faglige platform og tilrettelægges som fortrinsvis projektorienteret undervisning. Modulerne består af en række pædagogiske og kunstneriske fagmoduler, der som hovedregel

indeholder en praksiskomponent. Erfaringerne fra modulforløbene krones i en professionsmasteropgave, der indeholder såvel et didaktisk element som et mere kunstnerisk rettet element. Der indgår praktik i uddannelsen.

Professionsmasteruddannelsen har et omfang på 60 ECTS og består af i alt 6 moduler og praktik, som vist i skemaet nedenfor.

Moduler
1. Forskning/kunstnerisk udvikling og musikpædagogisk praksis i samspil
2. Processer i musiktilegnelse, og musikformidling
3. Interkulturel kompetence: musik, kultur og samfund
4. Undervisningstilrettelæggelse og -udførelse samt vejledningsteknik
5. Evaluering, materialer og metoder i musikundervisning
6. Afgangprojekt
Praktik

Uddannelsens tilrettelæggelse

Uddannelsen tilrettelægges i et samarbejde mellem professionshøjskole og konservatorium. Formelt set er professionsmasteren forankret i en professionshøjskole. Indholdet er moduler bestående af kunstnerisk/pædagogiske fagdiscipliner. Uddannelsen består af en række moduler og en professionsmasteropgave.

Adgangskrav

Indgangsniveauet til professionsmasteren er en afsluttet professionsbachelor med musik som linjefag eller tilsvarende musikalske kompetencer, en konservatorieuddannelse eller en universitetsbachelor/kandidat i musik.

Uddannelsens indhold

Undervisningen vil være præget af et stærkt samspil mellem teori og praksis. Indholdet omfatter følgende hovedområder:

Musikudøvelse

– herunder sammenspil, sang, musik og bevægelse, musikteknologi, instruktion, sammenspils- og kormetodik, børnekorledelse.

Musikalsk skaben

– herunder arrangement, komposition, improvisation, brug af it.

Musikforståelse

– herunder musiklytning, musikalsk analyse, musikteori og hørelære, musikæstetik, musiksociologi, børne- og ungdomskultur.

Fagdidaktik

– herunder musikpædagogik, undervisningsmetodik, musikledelse, vejledning, ledelse.

Samarbejde mellem professionshøjskoler og konservatorier

Alle uddannelsens moduler udarbejdes så vidt muligt i samarbejde mellem professionshøjskole, konservatorium og praksissteder, for eksempel folkeskole, musikskole, orkester, kulturhus, LMS (Levende Musik i Skolen), SNYK (Sekretariatet for ny kompositionsmusik).